

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ І ФІНЛЯНДІЇ

Щербатюк К. С.¹, Милашко О. Г.²

1 – студент, кафедра статистики,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Щербатюк К. С., Милашко О. Г. Основні напрямки співробітництва у сфері зовнішньоекономічних відносин України і Фінляндії. Розглянуто основні напрямки співробітництва Фінляндії та України в торговельно-економічній, інвестиційній, культурно-гуманітарній та політичній сферах. Висвітлено аспекти спільної зацікавленості у співпраці між Україною та Фінляндською Республікою. Досліджено загальні тенденції зміни експортно-імпортних взаємовідносин.

Ключові слова: валовий внутрішній продукт, міжнародна співпраця, соціально-економічні показники, інвестиції, торгівля, імпорт, експорт, гуманітарна допомога.

Щербатюк Е. С., Милашко О. Г. Основные направления сотрудничества в сфере внешнеэкономических отношений Украины и Финляндии. Рассмотрены основные направления сотрудничества Финляндии и Украины в торговой-экономической, инвестиционной, культурно-гуманитарной и политической сферах. Освещены аспекты совместной заинтересованности в сотрудничестве между Украиной и Финляндской Республикой.

Ключевые слова: валовой внутренний продукт, международное сотрудничество, социально-экономические показатели, инвестиции, торговля, импорт, экспорт, гуманитарная помощь.

Shcherbatyuk K., Mylashko O. G. Main areas of cooperation in the sphere of foreign relations between Ukraine and Finland. The article shows basic directions of cooperation between Ukraine and Finland in trade, economic, investment, cultural, humanitarian and political spheres. Aspects of mutual interest interest in cooperation between Ukraine and Finland are revealed.

Keywords: gross domestic product, international cooperation, socio-economic indicators, investment, trade, import, export, humanitarian aid.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Щербатюк, К. С. Основні напрямки співробітництва у сфері зовнішньоекономічних відносин України і Фінляндії [Текст] / К. С. Щербатюк, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 2 – Одеса, ОНЕУ. – 2016. – С.67 – 72.

Постановка проблеми. Дослідження напрямків взаємовідносин між Україною та Фінляндською Республікою набуває все більшого значення з погляду виявлення багатьох сфер спільної зацікавленості співробітництва між країнами. Ефективна соціальна політика Фінляндії має стати прикладом для України щодо напрямків діяльності в даній сфері. Досвід Фінляндії є корисним і своєчасним також у багатьох інших аспектах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато науковців, дослідників займаються дослідженням економічного розвитку Фінляндії, її зовнішньоекономічною політикою, взаємовідносинами з Україною. Так, у роботах [1-7] висвітлено перспективи двосторонніх українсько-фінляндських відносин. Увага приділяється вивченню культурно-гуманітарного співробітництва між Україною та Фінляндією та взаємовідносинам у сфері науки та освіти [8-10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Особливої уваги потребує статистичне оцінювання явищ і процесів в економіці Фінляндії та її культурних та економічних зв'язків з Україною.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в висвітленні основних напрямків співробітництва та взаємовідносин України та Фінляндії.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день Фінляндія - це держава з розвинутою економікою, член Європейського Союзу і, поряд з такими країнами, як Нова Зеландія і Норвегія, є однією з найбільш сприятливих для життя країн у світі. За останній час Фінляндія лідирує у світових економічних рейтингах, що складаються такими організаціями як Світовий Банк, всесвітнє аналітичне агентство The Economist, британське незалежне аналітичне бюро The New Economics Foundation та інших, а також авторитетними аналітичними виданнями економічної спрямованості. Рівень розвитку України в багатьох аспектах відстає від рівня Фінляндії, про що свідчать дані таблиці 1.

Таблиця 1
Основні соціально-економічні показники в Україні та Фінляндії у 2014 році

Назва показника	Україна	Фінляндія
Зміна обсягу ВВП	-6,8%	+1,2%
Місце в рейтингу країни по обсягу ВВП на душу населення	139	38
Рівень інфляції	24,9%	1,5%
Рівень безробіття	9,7%	8,2%

Відносини України та Фінляндії мають давні історичні традиції та на сьогоднішній день характеризуються високим рівнем взаємної довіри та взаємодії. Фінляндія демонструє активну позицію у підтримці України в усіх соціально-політичних процесах. Фінляндська Республіка зацікавлена

в успішності та надає практичну підтримку проведенню структурних реформ в Україні, позитивно налаштована щодо євроінтеграційного курсу нашої держави. Між Україною та Фінляндією підтримується динамічний політичний діалог на високому рівні.

Активізації потребують контакти на міжурядовому та міжвідомчому рівнях. З березня 2012 р. по квітень 2015 р. у парламенті Фінляндії функціонувала депутатська Група дружби з Україною. Депутатська група ВР України з міжпарламентських зв'язків з Фінляндською Республікою створена у березні 2015 р. Після парламентських виборів у квітні 2015 р. триває формування нового складу депутатської Групи дружби з Україною у парламенті Фінляндії.

За даними Державної служби статистики України, за підсумками I півріччя 2015 р. загальний обсяг торгівлі товарами і послугами між Україною і Фінляндією становив 140,4 млн. дол. США, спостерігається падіння на 35,8% (218,8 млн. дол. США за аналогічний період минулого року), з них: експорт – 31,9 млн. дол. США, падіння на 36,2% (50,0 млн. дол. США у I півріччі 2014 р.), імпорт – 108,5 млн. дол. США, падіння на 35,7% (168,8 млн. дол. США у I півріччі 2014 р.), сальдо залишається від'ємним і становить -76,6 млн. дол. США.

Торгівля товарами. У I півріччі 2015 р. показник двосторонньої торгівлі товарами скоротився на 38% та склав 115,8 млн. дол. США (187,0 млн. дол. США у I півріччі 2014 р.), з них: експорт – 17,1 млн. дол. США (падіння на 48,5%), імпорт – 98,7 млн. дол. США (падіння на 35,8%), від'ємне для України сальдо – 81,6 млн. дол. США.

Загалом у I півріччі 2015 р. в українському експорті до Фінляндії продовжує переважати сировина і низькотехнологічна продукція.

Товарна структура експорту: реактори ядерні, котли, машини (35,3%), чорні метали (31,6%), папір та картон (11,1%), готові текстильні вироби (6,5%), палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки (5,5%), вироби з чорних металів (2,6%), меблі (1,6%), судна (1,2%), вироби з каменю, гіпсу, цементу (1,1%), засоби наземного транспорту, крім залізничного (0,8%), насіння і плоди олійних рослин (0,7%), пластмаси, полімерні матеріали (0,6%).

Товарна структура імпорту: папір та картон (41,2%), пластмаси, полімерні матеріали (7,9%), чорні метали (7,3%), добрива (7,1%), палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки (6,7%), реактори ядерні, котли, машини (5,0%), електричні машини (4,7%), фармацевтична продукція (4,0%), екстракти дубильні (1,7%), прилади та апарати оптичні, фотографічні (1,4%), алкогольні і безалкогольні напої та оцет (1,3%).

Торгівля послугами. Обсяг торгівлі послугами у I півріччі 2015 р. у порівнянні з аналогічним періодом минулого року зменшився на 22,6% та становив 24,6 млн. дол. США (у I півріччі 2014 р. – 31,8 млн. дол. США), з них: експорт – 14,8 млн. дол. США (падіння на 11,9%), імпорт – 9,8 млн.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

дол. США (падіння на 34,6%), активне для України сальдо у розмірі 5,0 млн. дол. США.

Структура експорту послуг: послуги зі страхування (48,9%), ділові послуги (25,8%), транспортні послуги (17,3%), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (2,4%), послуги, пов'язані з подорожами (1,4%), послуги з будівництва (1,3%).

Структура імпорту послуг: послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (35,3%), послуги зі страхування (23,8%), ділові послуги (21,3%), транспортні послуги (8,5%), послуги, пов'язані з подорожами (6,4%), державні та урядові послуги (2,6%), послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (1,9%).

Інвестиційне співробітництво. За статистичними даними на початок 2015 р. обсяг прямих інвестицій Фінляндії у реальний сектор української економіки склав 91,2 млн. дол. США (за станом на початок 2014 р. - 118,2 млн. дол. США).

Фінляндські інвестиції спрямовані у такі сфери, як оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (60,8%), переробна промисловість (23%), адміністративні послуги (11,5%), професійні, наукові і технічні послуги (3,1%). Прямі інвестиції з України у реальний сектор економіки Фінляндії відсутні.

В Україні працюють понад 70 компаній з фінляндськими інвестиціями (найбільші з них – «Коне», «М-Реал», «Раутарууккі», «Оріон-Фарма», «Конекрейнс», «Люмене груп»).

Між двома країнами багато сфер спільної зацікавленості співробітництва, а саме:

- впровадження інновацій у сфері енергозбереження та альтернативних джерел енергії,
- машинобудування
- технології захисту навколишнього середовища
- будівництво
- модернізація портів
- харчова промисловість
- енергетика та целюлозно-паперова промисловість
- туристичне співробітництво
- рослинництво, включаючи органічне землеробство
- тваринництво (селекція та генетика).

Культурно-гуманітарне співробітництво України та Фінляндії характеризується організацією художніх виставок, гастролей творчих колективів, організація лекцій, проведенням тематичних круглих столів.

Значною мірою розвитку двостороннього співробітництва між Україною та Фінляндією у сфері культури сприяє об'єднання «Товариство Українців у Фінляндії». Також сприяння ознайомленню фінської громадськості з українськими традиціями, культурою та мистецтвом надає Міжнародний український культурний центр (м. Тампере). Інструментом поглиблення

українсько-фінляндських взаємин є побратимські зв'язки між містами України та Фінляндії (Київ-Гельсінкі, Київ - Тампере, Одеса - Оулу, Запоріжжя - Лахті, м. Новоград-Волинський Житомирської області - комуна Суомуссалмі).

Наукове та освітнє співробітництво. Україну та Фінляндію об'єднує міжуніверситетське та міжшкільне партнерство.

За сприяння Міністерства закордонних справ та Міністерства освіти Фінляндії з вересня 2008 року в Алексантері Інституті при Гельсінкському університеті запроваджено програму «Українські студії». Програма спрямована на поширення знань про Україну серед студентів та дослідників вищих навчальних закладів Фінляндії, передбачає вивчення фінськими та іноземними студентами української мови, літератури, історії та культури, проведення досліджень з української тематики, а також здійснення студентських обмінів.

З січня 2007 року українська мова викладається на кафедрі слов'янських і прибалтійських мов та літератури Гельсінкського університету на факультативній основі. Фінська мова викладається в низці українських ВНЗ. У Києві функціонує «Скандинавська гімназія», у якій вивчаються шведська та фінська мови.

Договірно-правова база взаємовідносин Фінляндії та України складається з 37 чинних документів. Ключові з них є такі:

- Угода між Урядом України і Урядом Фінляндської Республіки про встановлення дипломатичних і консульських відносин від 26.02.1992;
- Угода між Урядом України і Урядом Фінляндської Республіки про торгівлю і економічне співробітництво від 14.05.1992;
- Рамкова угода між Україною та Північним інвестиційним банком від 23.12.2005.

Українська громада Фінляндії сформувалася упродовж останніх 12-15 років і налічує близько 2 тис. осіб. Місцями компактного проживання українців є міста Гельсінкі, Тампере, Юваскюла, Турку, Оулу і Сало.

Об'єднання українців є у містах Гельсінкі, Турку та Тампере; також функціонує Міжнародний український культурний центр.

Висновок. З кожним роком Фінляндія зміцнює свої позиції на міжнародній арені. Її діяльність стає все більш помітною і надто у сфері співпраці між країнами. Також Фінляндська Республіка являється однією з передових країн щодо демократичності політичного устрою, в рівні науково-технічного прогресу, а також екологічної політики в країні.

Україна на сьогодні немає пріоритетного значення в зовнішній політиці Фінляндії, проте обидві країни намагаються зміцнити двосторонні відносини.

Історична відданість України і Фінляндії принципам свободи, незалежності й демократії, а також існуючий рівень політичного, торговельно-економічного, культурно-гуманітарного співробітництва дають підстави прогнозувати подальше поглиблення двостороннього співробітництва, а

також отримання підтримки від Фінляндії у здійсненні демократичних і економічних реформ та просування євроінтеграційних прагнень нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Олійник Н. Фінляндія в умовах глобалізації: нарис країнознавчого спостереження// Н. Олійник. - Український науковий журнал "ОСВІТА РЕГІОНУ". - 2013. - №5. - с. 22
2. Підгорний, А. З. Міжнародна статистика : навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. Г. Милашко, О. П. Русєва. – Одеса : ОНЕУ, 2012. – 162 с.
3. Волков А. Страновой проект: Финляндия//А. Волков.- Эксперт. - 2013. - №18. - с.60
4. Витковская Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социально-экономических процессов / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового: монографія. - 2013. – С. 211-256.
5. Краєвська О., Присяжнюк Ю. Співпраця України та Європейського Союзу: політико-правовий аспект// О. Краєвська, Ю.Присяжнюк. - Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. - 2013. - №24. - С.269-278.
6. Олефіров А. «Affinity in historical ties and destinies is driving pragmatic co-operation between Ukraine and Finland» //А.Олефіров.-«Baltic Rim Economies». – 2014. - №3. – с. 9
7. Рейніль Л. «Відносини України та Фінляндії в контексті європейської інтеграції» // Л. Рейніль. - Фахове видання з економіки та політики: Економічний часопис-XXI (Economic Annals-XXI). -2014. - №4. – с.28
8. Maija Tammelin A report on Finnish education and the educational use of ICTs [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://webh01.ua.ac.be/odlac/documents/Finland.pdf>
9. Посольство України в Фінляндській Республіці. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://finland.mfa.gov.ua/ua/ukraine-finland/culture>
10. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Державна підтримка українського експорту. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ukrexport.gov.ua/ukr/country_brief/?country=fin
11. Офіційний сайт Державної служби статистики в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ukr.stat.gov.ua.